Grant Thornton

ESG w polskim biznesie

Jak zmienia się świadomość firm w zakresie obowiązków wynikających ze zrównoważonego rozwoju?

Edycja II: Marzec 2025

Wprowadzenie

Czy w zrównoważonym rozwoju chodzi tylko o przepisy?

Jeszcze rok temu kwestia sprawozdawczości zrównoważonego rozwoju była jednym z głównych obszarów zainteresowania biznesu. Pierwsza grupa podmiotów szykowała się do rozpoczęcia raportowania za 2024 r., pozostali zastanawiali się kiedy i czy w ogóle skomplikowane przepisy obejmą ich organizacje.

12 miesięcy później pojawił się pakiet Omnibus Simplification, którego celem jest zmniejszenie obciążeń regulacyjnych dla firm i uproszczenie procedur. Czy zapowiedź możliwych zmian odwiedzie polskich przedsiębiorców od inicjatyw w obszarze środowiskowym, społecznym i ładu korporacyjnego?

Badanie przeprowadzone na zlecenie Grant Thornton wśród dużych i średnich firm w Polsce pod koniec 2024 r., czyli jeszcze przed ujawnieniem założeń Omnibusa, pokazuje, że to nie konieczność dostosowania się do przepisów stanowi główną motywację firm do podjęcia działań ESG. Co zatem napędza polski biznes w tym obszarze? Jak wypadamy na tle Europy i świata?

Zapraszamy do lektury!

Świadomość rośnie, ale powoli

Coraz więcej firm ma świadomość kiedy i czy w ogóle zostanie objęta obowiązkiem raportowania ESG na podstawie obecnych przepisów.

Odpowiedzi udzielone podczas ankiety przeprowadzonej wśród dużych i średnich firm w Polsce w grudniu 2024 r., przed ogłoszeniem założeń pakietu Omnibus Simplification, pokazały, że liczba przedsiębiorców, którzy nie zdają sobie sprawy czy i kiedy dotknie ich obowiązek raportowania niefinansowego zmniejszyła się. O ile jeszcze rok temu do niewiedzy w tym temacie przyznawało się 57% respondentów, tak w obecnej edycji badania odpowiedzi „trudno powiedzieć" udzieliło 45% badanych. Skurczył się także odsetek zarządzających, którzy wiedzą, że ich firmy będą musiały raportować w zakresie zrównoważonego rozwoju, ale nie mieli świadomości od kiedy – obecnie jest to 9% wobec 14% rok wcześniej.

Najmocniej w ciągu roku urósł odsetek zarządzających, którzy są świadomi braku obowiązku ich firmy w zakresie raportowania ESG – obecnie to 28% wobec 19% przed rokiem.

Do raportowania ESG od 2024 r. przyznaje się 4% firm, a od 2025 r. – 3%. Wyniki te są zbliżone do zeszłorocznych. Do 11% z 4% urósł natomiast odsetek przedsiębiorstw świadomych obowiązku w późniejszym terminie.

Wykres 1. Czy Twoja firma jest lub będzie objęta obowiązkiem raportowania ESG?

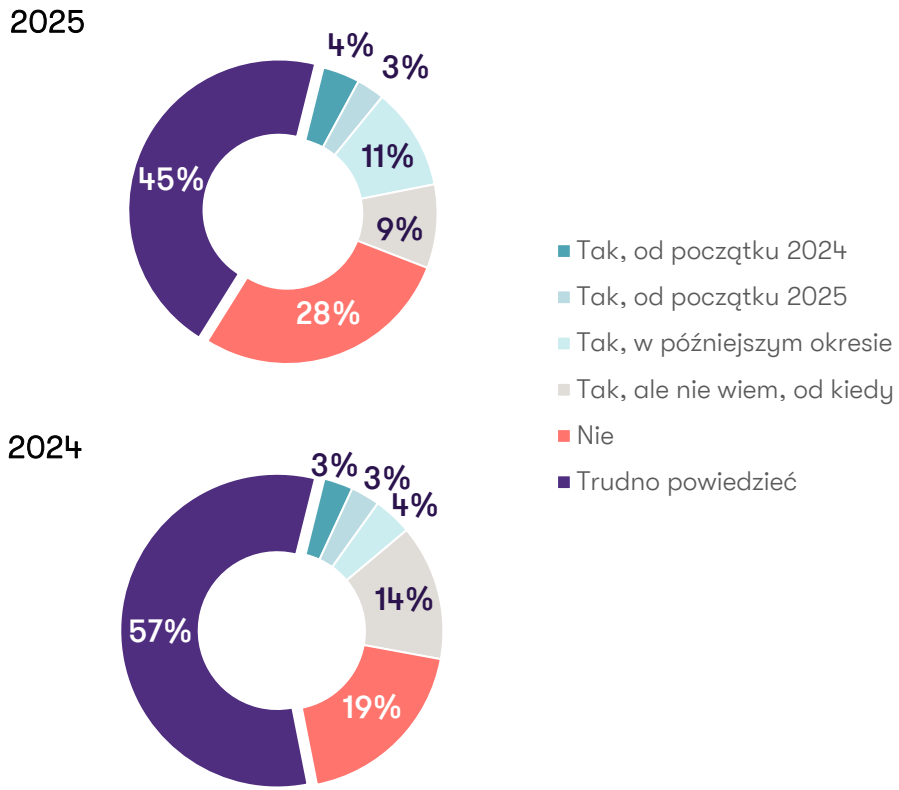

Źródło: Badanie International Business Report dla Grant Thornton

Raportowanie ESG: Jak jest obecnie, a co może się zmienić?

	Obowiązująca CSRD	„Mały" Omnibus - Stop the clock	„Duży" Omnibus - kwestie merytoryczne
Fala 1 Duże JZP Jednostki dominujące będące JZP dużej grupy kapitałowej Duże spółki notowane na rynku regulowanym w UE	**Raportowanie od 2025 r. (za rok 2024), jeśli spełnia kryteria:** • ≥ 500 pracowników **ORAZ 1 z 2 kryteriów:** • >40 mln EUR przychodów netto • >20 mln EUR suma bilansowa	Bez zmian	Raportowanie zgodnie z uproszczonymi ESRS • ≥ 1000 pracowników **ORAZ 1 z 2 kryteriów:** • >40 mln EUR przychodów netto • >20 mln EUR suma bilansowa
Fala 2 (powyżej 1 000 pracowników) Duże przedsiębiorstwa	**Raportowanie od 2026 r. (za rok 2025), jeśli spełnia 2 z 3 kryteriów:** • ≥ 250 pracowników • 50 mln € przychodów netto • 25 mln € suma bilansowa	**Brak obowiązku raportowania za 2025 i 2026 rok**	**Raportowanie od 2028 r. (za 2027 r.) zgodnie z uproszczonymi ESRS, jeśli spełnia kryteria:** • ≥ 1 000 pracowników • **ORAZ 1 z 2 kryteriów:** • 50 mln € przychodów netto • 25 mln € suma bilansowa
Fala 2 (do 1 000 pracowników) Duże przedsiębiorstwa	**Raportowanie od 2026 r. (za rok 2025), jeśli spełnia 2 z 3 kryteriów:** • ≥ 250 pracowników • 50 mln € przychodów netto • 25 mln € suma bilansowa	Brak obowiązku raportowania	Brak obowiązku raportowania Dobrowolne raportowanie w standardzie VSME
Fala 3 MŚP notowane na giełdzie	**Raportowanie w 2027 r.* (za rok 2026), jeśli spełniają 2 z 3 kryteriów:** • ≥ 10 pracowników • ≥ 900 000 € przychodów netto • ≥ 450 000 € suma bilansowa ***z opcją opt-out do 2028**	Brak obowiązku raportowania	Brak obowiązku raportowania Dobrowolne raportowanie w standardzie VSME
Fala 4 Podmioty zależne, których spółki są spoza UE	**Raportowanie na poziomie grupy w 2029 r. (za rok 2028), jeśli:** osiągają 150 mln € przychodów netto w UE **ORAZ** spełniają co najmniej jedno z poniższych kryteriów: • Oddział w UE z przychodami netto na poziomie 40 mln € • Spółka zależna kwalifikująca się jako duże przedsiębiorstwo (zgodnie definicją wyżej)	Bez zmian	**Raportowanie na poziomie w 2029 r. (za rok 2028), jeśli:** osiągają 450 mln € przychodów netto w UE **ORAZ** spełniają co najmniej jedno z poniższych kryteriów: • Oddział w UE z przychodami netto na poziomie 50 mln € • Spółka zależna kwalifikująca się jako duże przedsiębiorstwo (zgodnie definicją wyżej)

Omnibus to dopiero propozycja a nie zmiana regulacji

Pakiet Omnibus jest pewną propozycją, która dopiero może przełożyć się na ostateczne regulacje dotyczące obowiązków raportowania zrównoważonego rozwoju. Z dużym prawdopodobieństwem możemy założyć, że "mały" Omnibus - Stop the Clock. zostanie wdrożony w 2025 r., gdyż potrzebny jest czas na zmiany w dyrektywie CSRD, a następnie przełożenie tych zmian na przepisy krajowe.

To jaki kształt przyjmie "duży" Omnibus i jakie przepisy ostatecznie zostaną przyjęte, będzie rezultatem długich rozmów, negocjacji i opinii wielu instytucji na temat zaproponowanych zmian. O ile w pakiecie są propozycje, które nie budzą większych kontrowersji, jak np. pozostawienie atestacji na poziomie ograniczonej pewności, to pojawiły się też bardziej problematyczne kwestie, które mogą nie zostać uwzględnione w ostatecznych przepisach. W moim przekonaniu takim zapisem jest obowiązkowy próg 1000 zatrudnionych. Taka zmiana, po pierwsze, będzie zachęcać firmy do ograniczania zatrudnienia pracowników na umowie o pracę, co jest sprzeczne z celami ESG, ale również pozwoli wybranym branżom, które mają olbrzymi wpływ na środowisko, a zatrudniają niewiele osób, na uniknięcie tego raportowania. Moim zdaniem, przepis o wyborze 2 z 3 kryteriów pozostanie, w przeciwnym razie obowiązki sprawozdawczości ESG straciłyby sens, a to jaka będzie wysokość progu zatrudnienia dopiero się dowiemy - na pewno z zakresu 250-1000 osób. Nie wierzę też, że uproszczenie przepisów dla spółek spoza Unii Europejskiej wejdzie w życie, bo Komisji Europejskiej raczej nie zależy na tym, aby ograniczać konkurencyjność europejskich firm.

Nie budzi wątpliwości, że należy uprościć ale przede wszystkim poprawić jakość standardów ESRS, ale to dopiero konkretne propozycje zmian w tych standardach mogą przełożyć się na lepszą jakość sprawozdawczości i mniejsze obciążenia dla przedsiębiorców.

Paweł Zaczyński
Partner, Biegły Rewident, Departament Audytu

Czy firmy myślą strategicznie o ESG?

Odsetek firm, które zainteresowały się opracowaniem strategii zrównoważonego rozwoju wzrósł, ale nieznacznie – jedynie o 5 pp.

Niewiele przedsiębiorstw postawiło w 2024 r. na opracowanie strategii obejmującej obszar środowiskowy, społeczny i ładu korporacyjnego. Odsetek firm, które mogą się pochwalić odrębnym dokumentem strategicznym dotyczącym ESG wzrósł z 3% do 6%, natomiast udział przedsiębiorstw, które inkorporowały ten obszar do ogólnej strategii rozwoju zwiększył się z 24% do 26% . Mniej zarządzających deklaruje z kolei brak wiedzy na temat strategii ESG w swoich firmach – o ile rok takiej odpowiedzi udzielał co trzeci respondent, tak teraz do niewiedzy przyznaje się co czwarty badany.

Nieco więcej firm deklaruje z kolei, że takiego dokumentu nie posiada – obecnie to 44% badanych wobec 41% przed rokiem. Co ciekawe, w tej grupie co piąte przedsiębiorstwo przyznaje, że jest obecnie lub wkrótce może być zobowiązana do raportowania ESG.

Warto przypomnieć, że strategia ESG wyznacza kierunki rozwoju biznesu i porządkuje priorytety oraz procesy w obszarach zrównoważonego rozwoju. Dzięki temu w dłuższej perspektywie realne staje się osiągnięcie założonych celów, których postępy można mierzyć w ramach raportów ESG.

Wykres 2. Czy Twoja firma posiada strategię ESG, czyli strategię zrównoważonego rozwoju w obszarach środowisko, społeczeństwo i ład korporacyjny?

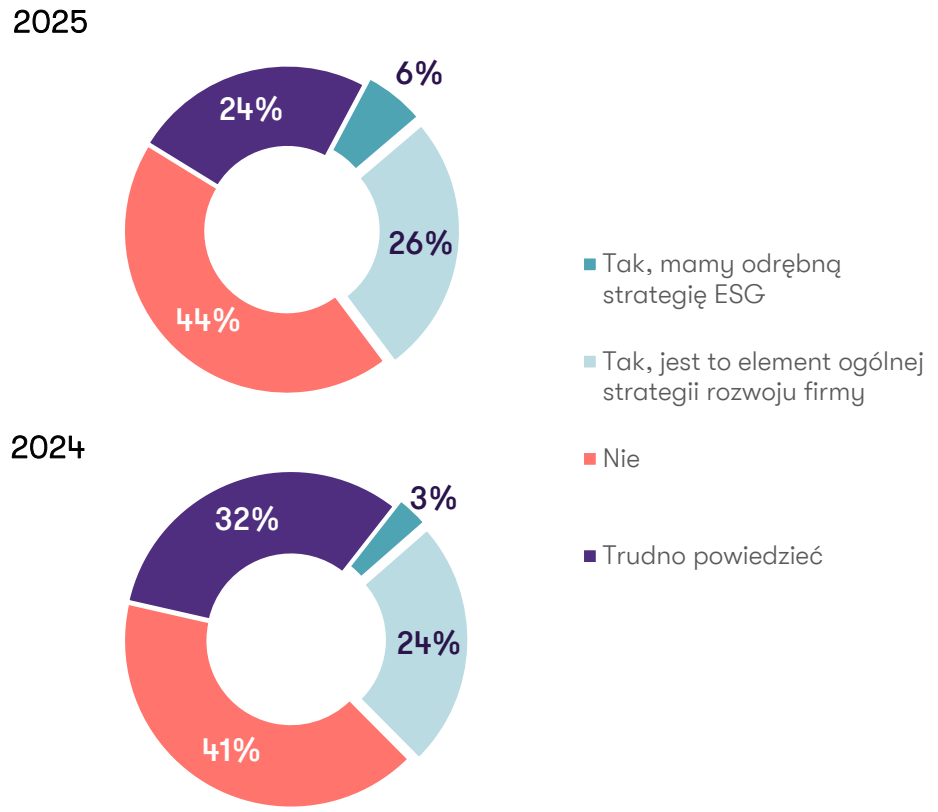

Źródło: Badanie International Business Report dla Grant Thornton

Co zniechęca biznes...

Przedsiębiorcy obawiają się, że dostosowanie do wymagań ESG będzie kosztowne, mają też problem z tempem wprowadzania regulacji.

Co piąty przedsiębiorca (21%) wskazuje na koszty finansowe jako największą barierę związaną z dostosowaniem swojej firmy do wymogów zrównoważonego rozwoju. 15% respondentów uważa, że przytłaczające jest tempo w jakim zmieniają się regulacje oraz wymagania z obszaru ESG, a 12% nie ma wystarczających zasobów kadrowych i czasowych, żeby być z nimi na bieżąco.

1 firma na 10 nie wie od czego zacząć proces wdrożenia wymogów ESG w swojej organizacji. Niewiele mniej, bo 7%, ma problemy ze zrozumieniem przepisów wymaganych w różnych jurysdykcjach. Co trzeci zarządzający (35%) nie potrafi wskazać barier w tym obszarze.

Podobna ankieta – choć wielokrotnego wyboru - została przeprowadzona przez Grant Thornton International w ramach badania IBR w II kw. 2024 r. – odpowiedziało blisko 4 tys. dużych i średnich przedsiębiorstw na całym świecie. W ramach wdrożenia zasad zrównoważonego rozwoju firmy globalnie zmagają się w pierwszej kolejności z brakiem ludzi i czasu (53%) oraz tempem zmian regulacji (52%). Na trzeciej pozycji znalazła się konieczność poniesienia kosztów (49%), a tuż za nią problem z liczbą przepisów w różnych krajach (45%). 13% przedsiębiorców przyznało, że nie wie od czego zacząć dostosowanie firmy do wymogów ESG.

Wykres 3. Który z czynników jest największym zmartwieniem w firmie związanym z dostosowywaniem się do wymagań zrównoważonego rozwoju/ESG?

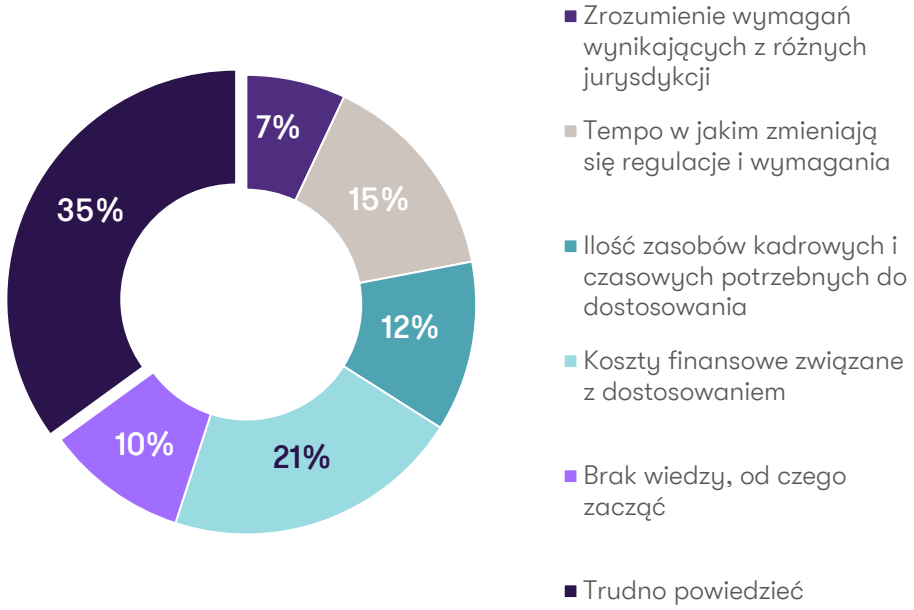

Źródło: Badanie International Business Report dla Grant Thornton

...a co motywuje?

Z drugiej strony, do podejmowania inicjatyw w zakresie zrównoważonego rozwoju skłaniają firmy w Polsce przede wszystkim oczekiwania klientów i dostawców oraz konkurencja rynkowa.

Wykres 4. Jakie czynniki w największym stopniu skłaniają Twoją firmę do podejmowania inicjatyw na rzecz zrównoważonego rozwoju/ESG. [wielokrotny wybór, max 3 odpowiedzi]

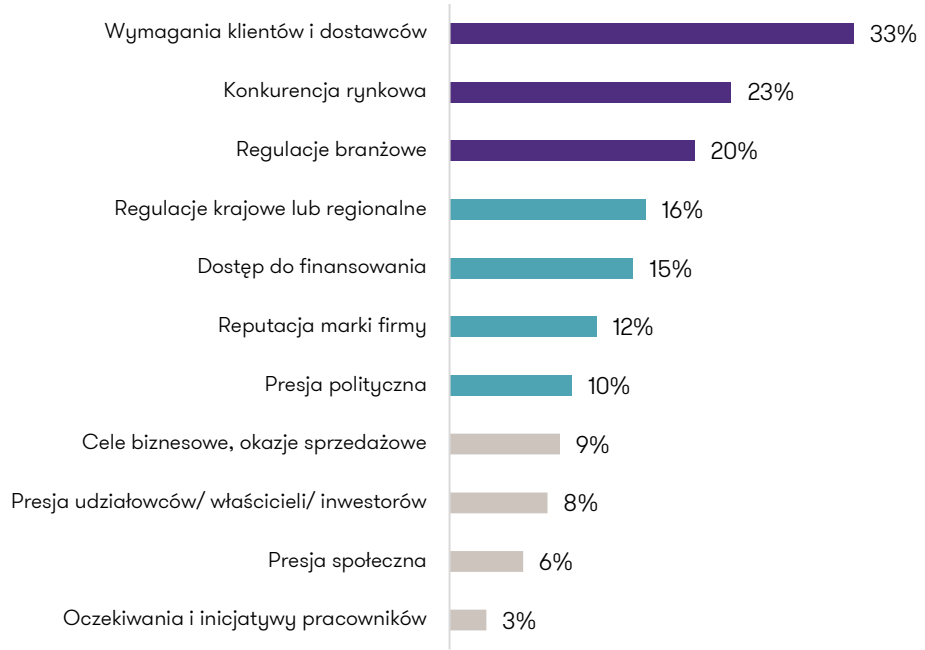

Źródło: Badanie International Business Report dla Grant Thornton

Co trzecia duża i średnia firma w Polsce decyduje się na podejmowanie inicjatyw na rzecz zrównoważonego rozwoju ze względu na wymagania swoich klientów i dostawców, a 23% respondentów jako motywację wskazuje konkurencję na rynku. Przedsiębiorcy mają świadomość, że nie funkcjonują w próżni, spełniając wymogi ESG zmniejszają ryzyka biznesowe nie tylko w swojej organizacji, ale także u kontrahentów. Zwiększają przy tym swoją pozycję konkurencyjną i zyskują szanse na pozyskanie kolejnych wartościowych kontraktów. Przy tym widać wyraźnie, że motywacja ma charakter zewnętrzny – jedynie 8% firm wskazało na presję ze strony udziałowców, właścicieli oraz inwestorów w tym obszarze, a 3% zwróciło uwagę na oczekiwania i inicjatywy pracowników

Co ciekawe, odgórnie narzucane przepisy także nie grają pierwszej roli wśród motywatorów polskich firm. W ramach ankiety 20% zarządzających wskazało, że do podejmowania działań w obszarze ESG skłaniają ich regulacje branżowe, a 16% zwróciło uwagę na przepisy krajowe i regionalne.

W dalszej kolejności przedsiębiorcy wskazują, że inicjatywy na rzecz zrównoważonego rozwoju ułatwiają im dostęp do finansowania (15%) oraz wpływają pozytywnie na reputację marki (12%). Jedynie 10% zwróciło uwagę na presję polityczną, a 6% na presję społeczną. 9% firm wiąże działania ESG z celami biznesowymi i okazjami sprzedażowymi.

W dalszej części raportu przedstawimy jak polskie przedsiębiorstwa prezentują się na tle Europy i świata.

Omnibus może zachęcić małe i średnie firmy do zrównoważonych działań

Motywacje do podejmowania inicjatyw na rzecz zrównoważonego rozwoju, wynikające z prezentowanego badania, mogą mieć kilka istotnych implikacji dla Polskich firm w świetle wstępnych propozycji pakietu Omnibus.

To, że regulacje nie są głównym powodem podejmowania działań ESG przez polskie spółki może wskazywać na to, że Omnibus nie zmniejszy w sposób znaczący takich inicjatyw. Z badań wynika, że Polskie firmy w głównej mierze decydują się na działania proekologiczne i prospołeczne, aby spełnić oczekiwania swoich klientów i dostawców. Wprowadzenie pakietu Omnibus, który miałby uprościć przepisy dotyczące raportowania zrównoważonego rozwoju, może ułatwić firmom spełnianie tych wymagań i ich udokumentowanie.

Po drugie, badanie wskazuje, że Polskie firmy decydują się na aktywnie wdrażanie inicjatyw zrównoważonego rozwoju, w celu osiągnięcia przewagi konkurencyjnej. Pakiet Omnibus, poprzez uproszczenie wymogów raportowania, może pomóc firmom skupić się na innowacjach i zrównoważonych praktykach, co zwiększy ich konkurencyjność na rynku, a uproszczone raporty ESG mogą poprawić reputację firm i zwiększyć dostępność do finansowania.

Upraszczając przepisy Omnibus może zachęcić firmy do realizacji inicjatyw na rzecz zrównoważonego rozwoju oraz raportowania swoich działań i wyników ESG, co może być kluczowe dla ich długoterminowego sukcesu. Jednak należy pamiętać, że Omnibus to jedynie propozycja zmian, które będą jeszcze weryfikowane, dyskutowane o zatwierdzane przez UE.

Beata Kozyra
Dyrektor ds. ESG, Departament Doradztwa

Dlaczego firmy inwestują w zrównoważony rozwój?

Polska na tle Europy i świata

Grant Thornton

#1 Wymagania klientów i dostawców

W Polsce to wymagania klientów i dostawców znalazły się na pierwszym miejscu zestawienia głównych czynników motywujących firmy do inicjatyw ESG. Jednak globalny sentyment w tym zakresie jest słabszy.

Polska wyróżnia się silnym wpływem wymagań klientów i dostawców na decyzje w obszarze ESG - na czynnik ten wskazuje 33% badanych. Tym samym przewyższamy średnią globalną (27%) oraz europejską (25%). Naszym przedsiębiorstwom blisko natomiast pod tym kątem do firm z regionu Azji i Pacyfiku (32%). W przypadku tego regionu może to wynikać z silnego zaangażowania firm w globalny łańcuch dostaw, co zmusza biznes do przestrzegania przepisów dotyczących zrównoważonego rozwoju ustalonych przez większe, międzynarodowe organizacje, a także do skupienia się na zrównoważonych zamówieniach i reformach łańcucha dostaw oraz na nowych, zrównoważonych produktach.

Wykres 5. Odsetek firm wskazujących **wymagania klientów i dostawców** w gronie trzech głównych czynników, które skłaniają je do podejmowania inicjatyw na rzecz zrównoważonego rozwoju/ESG

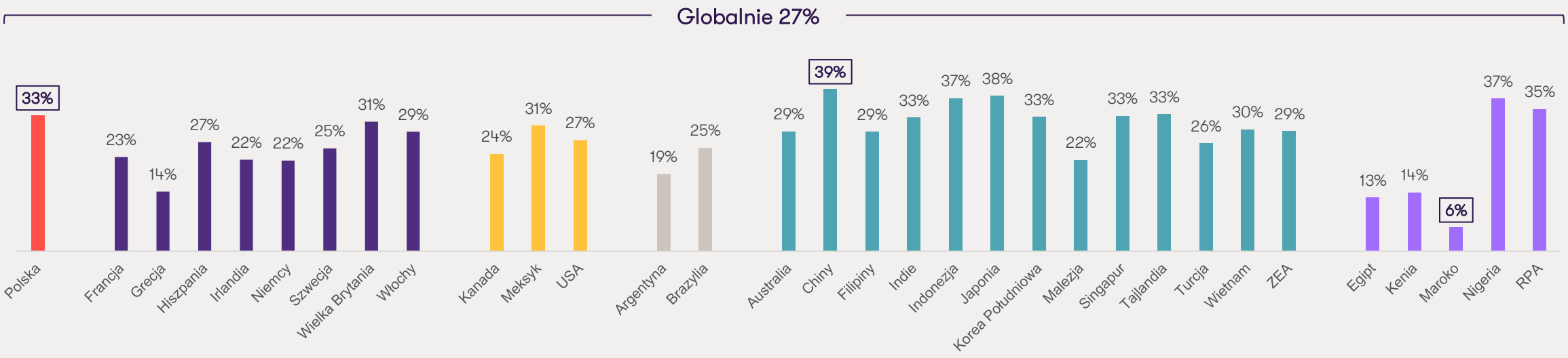

#2 Konkurencja rynkowa

Mimo, że polscy przedsiębiorcy wskazują konkurencję rynkową jako drugi najważniejszych czynnik zachęcających do działań ESG, to i tak mocno odstajemy pod tym kątem od średniej globalnej.

Mimo, że troska o konkurencyjność leży na sercu polskim przedsiębiorcom – na taki czynnik wskazało 23% badanych – to i tak jest to najsłabszy wynik spośród wszystkich krajów które wzięły udział w ankiecie. Wynik globalny jest niemal dwukrotnie wyższy i wynosi 44%! W przypadku przedsiębiorstw europejskich, azjatyckich oraz afrykańskich jest to główny element, który zachęca do myślenia o zrównoważonym rozwoju. Firmy mają świadomość, że spełniając wymogi ESG mogą łatwiej pozyskiwać wartościowe kontrakty biznesowe, ponieważ takie są oczekiwania partnerów w ramach ograniczania ryzyka prowadzenia działalności.

Wykres 6. Odsetek firm wskazujących **konkurencję rynkową** w gronie trzech głównych czynników, które skłaniają je do podejmowania inicjatyw na rzecz zrównoważonego rozwoju/ESG

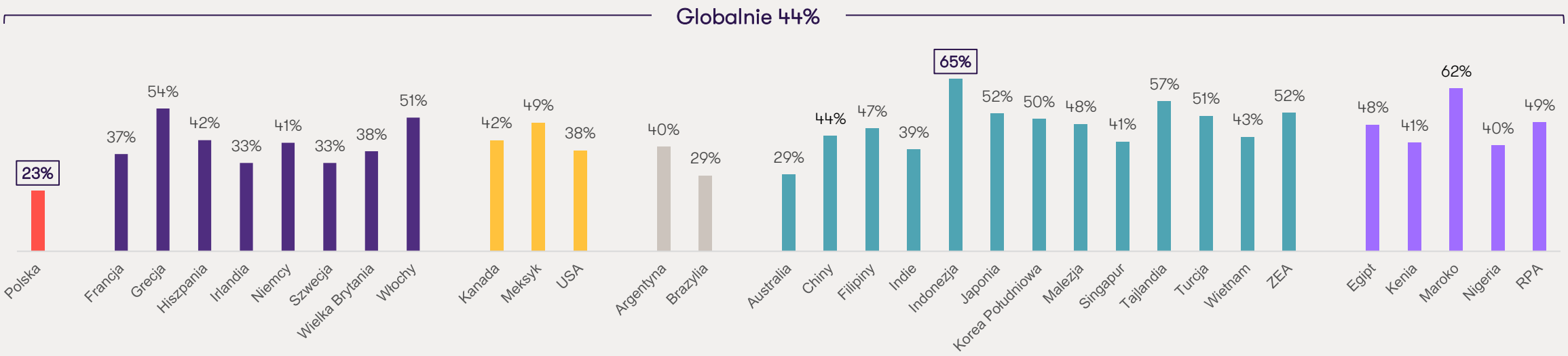

#3 Regulacje branżowe

Polscy przedsiębiorcy wskazują regulacje branżowe jako trzeci kluczowy powód do podejmowania inicjatyw w zakresie ESG. Z kolei patrząc globalnie, jest to jeden z najrzadziej wymienianych przez firmy powodów.

Co piąta przebadana firma w Polsce wymieniła regulacje branżowe, jako istotny element motywujący do podejmowania działań w obszarach: środowisko, społeczeństwo i ład korporacyjny, podczas gdy średnia globalna wynosi 15%. Regulacje branżowe mogą być dla polskich firm naturalnym elementem uzupełniającym poprzednie dwa obszary, gdyż ich spełnienie wpływa bezpośrednio na konkurencyjność w ramach sektora i może być priorytetem dla klientów i dostawców. Także przedsiębiorstwa nieobjęte bezpośrednio obowiązkiem raportowania decydują się na wdrożenie standardów ESG, aby sprostać tym oczekiwaniom i utrzymać lub zdobyć przewagę na rynku.

Wykres 7. Odsetek firm wskazujących **regulacje branżowe** w gronie trzech głównych czynników, które skłaniają je do podejmowania inicjatyw na rzecz zrównoważonego rozwoju/ESG

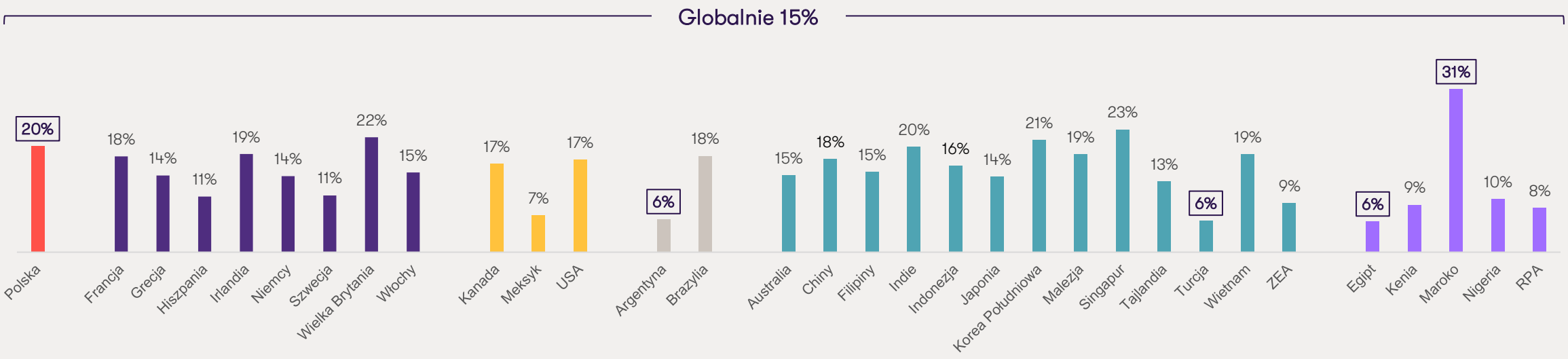

#4 Regulacje krajowe lub regionalne

Mniej istotne od przepisów branżowych są dla polskich firm regulacje krajowe lub regionalne, znalazły się tuż za podium. Na świecie to najrzadziej wymieniany bodziec do działań w zakresie zrównoważonego rozwoju.

Mimo, że w dyskursie publicznym w Polsce to właśnie implementacja przepisów unijnych jawi się jako największe wyzwanie oraz koło zamachowe zachodzących w biznesie zmian w obszarze ESG, ankieta przeprowadzona wśród zarządzających nie nadaje temu priorytetu. Nadal jednak wyprzedzamy pod tym względem duże i średnie firmy na świecie (13%). Mimo, że regulacje regionalne w zakresie zrównoważonego rozwoju to nie tylko rzeczywistość europejska, to przedsiębiorcy na świecie przyznają, że w swoich decyzjach skupiają się raczej na strategicznych aspektach wdrożenia zasad zrównoważonego rozwoju w swoich firmach.

Wykres 8. Odsetek firm wskazujących **regulacje krajowe lub regionalne** w gronie trzech głównych czynników, które skłaniają je do podejmowania inicjatyw na rzecz zrównoważonego rozwoju/ESG

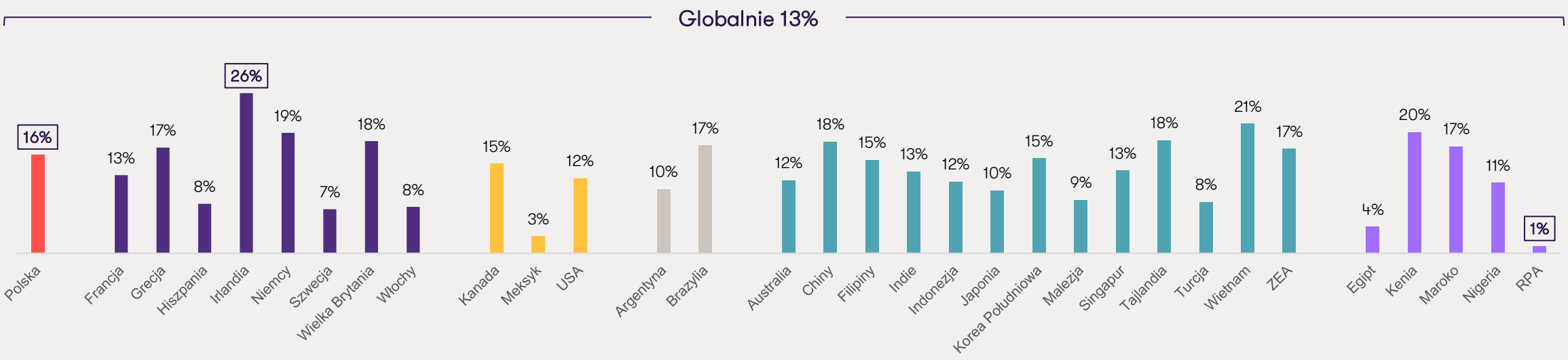

#5 Dostęp do finansowania

Ponieważ w Polsce spełnienie wymogów ESG nie jest jeszcze na szeroką skalę powiązane z akcją kredytową banków, rodzime firmy nie postrzegają tego elementu jako kluczowego podejmując decyzje w tym obszarze.

Zielone finansowanie stanowi obecnie niewielki segment rynku kredytowego w Polsce i polskie przedsiębiorstwa nie czują, aby ten element w istotnym stopniu motywował je do podejmowania działań w obszarze ESG. Pod tym względem wypadamy także najgorzej na tle innych ankietowanych krajów, a nasz wskaźnik jest o ponad połowę mniejszy niż średnia globalna. Element ten w najwyższym stopniu motywuje z kolei przedsiębiorstwa z Afryki, co wynika z faktu, że wiele z nich działa w krajach rozwijających się z ograniczonym dostępem do kapitału. Dodatkowo dostęp do międzynarodowych funduszy i inwestycji często zależy od spełnienia określonych standardów ESG.

Wykres 9. Odsetek firm wskazujących **dostęp do finansowania** w gronie trzech głównych czynników, które skłaniają je do podejmowania inicjatyw na rzecz zrównoważonego rozwoju/ESG

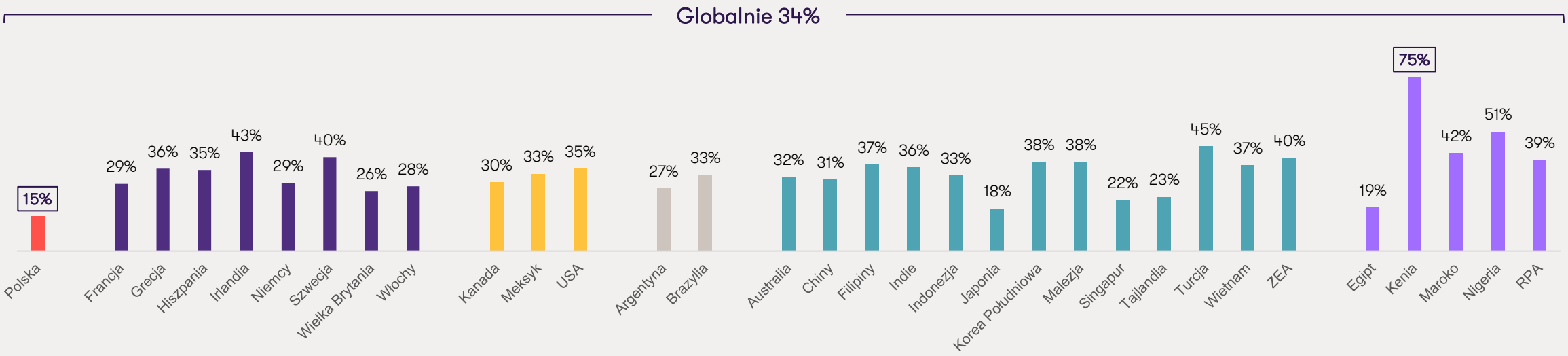

#6 Reputacja marki firmy

Polskie firmy rzadko patrzą na działania z zakresu zrównoważonego rozwoju przez pryzmat inwestycji w reputację marki. Znajdujemy się pod tym względem w światowym ogonie.

Pozytywne skojarzenia jakie marka firmy może wywoływać poprzez swoje zaangażowanie w działania związane z obszarem ESG stanowią istotny czynnik dla przedsiębiorstw na świecie, gdzie argument ten znalazł się na 3. pozycji. Zwłaszcza firmy w Ameryce Północnej i Południowej podkreślają ten aspekt w podejmowaniu inicjatyw z zakresu środowiska, społeczeństwa i ładu korporacyjnego. Polska znalazła się pod tym względem na samym końcu zestawienia. O ile średnia globalna wynosi w przypadku reputacji marki 40%, tak w Polsce na czynnik ten wskazało jedynie 12% badanych.

Wykres 10. Odsetek firm wskazujących **reputację marki firmy** w gronie trzech głównych czynników, które skłaniają je do podejmowania inicjatyw na rzecz zrównoważonego rozwoju/ESG

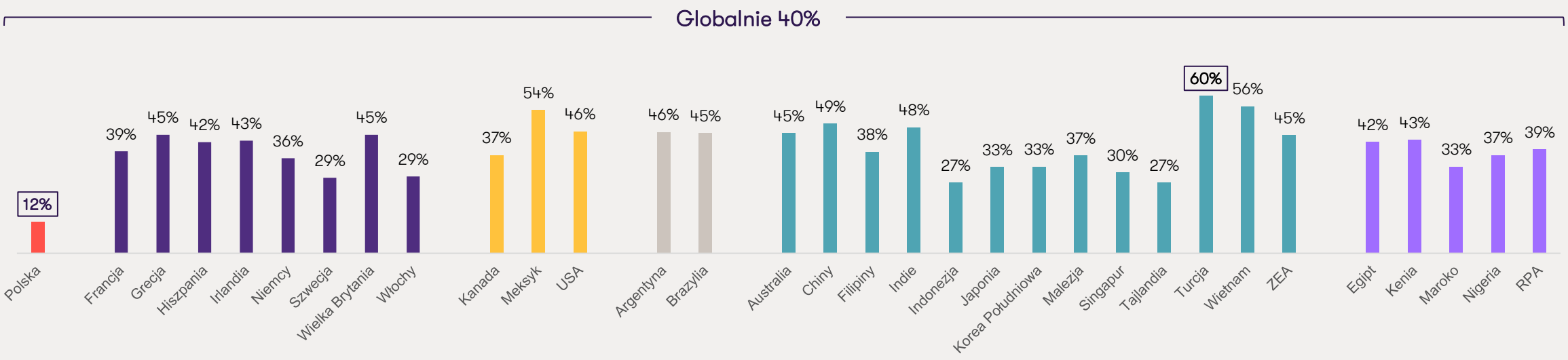

#7 Presja polityczna

Polskie firmy odczuwają mniejszą presję polityczną w zakresie działań ESG w porównaniu z przedsiębiorstwami w Europie i na świecie.

Mniejsza presja polityczna na polskie firmy w zakresie działań ESG wynika zapewne z kombinacji czynników regulacyjnych, społecznych i ekonomicznych, które różnią się od tych występujących w innych krajach Europy i na świecie. W krajach o bardziej ugruntowanej kulturze zrównoważonego rozwoju, presja polityczna na wdrażanie działań ESG jest jednak silniejsza. Ale co ciekawe, to w Afryce firmy najczęściej wskazywały na ten element, co może oznaczać, że rządy afrykańskie, chcąc przyciągnąć inwestorów i uzyskać wsparcie finansowe, wprowadzają regulacje promujące zrównoważony rozwój, a to z kolei wpływa na działania lokalnych firm.

Wykres 11. Odsetek firm wskazujących **reputację marki firmy** w gronie trzech głównych czynników, które skłaniają je do podejmowania inicjatyw na rzecz zrównoważonego rozwoju/ESG

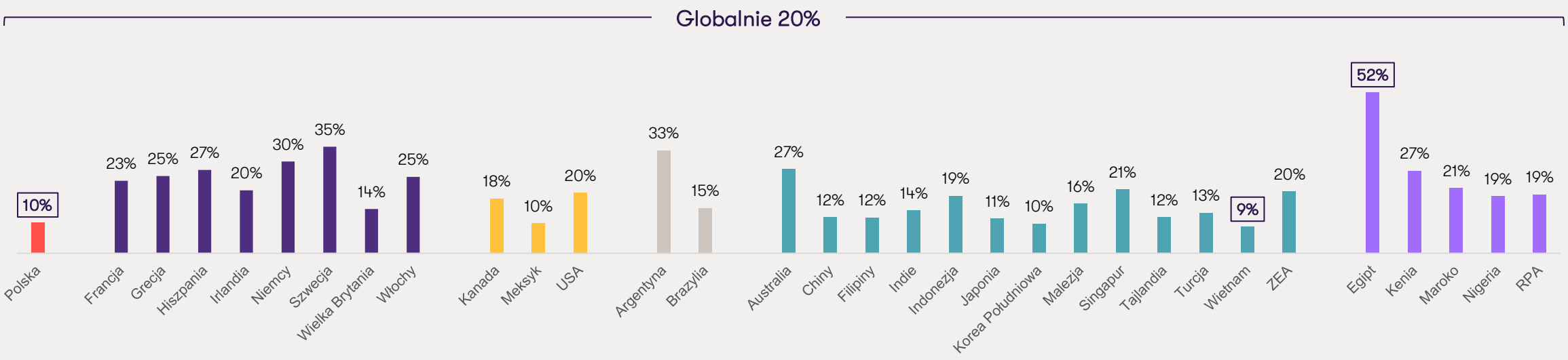

#8 Cele biznesowe, okazje sprzedażowe

Niewiele polskich firm wymienia cele biznesowe i okazje sprzedażowe jako element wprowadzania działań ESG do swoich organizacji. Globalnie to jeden z trzech głównych czynników, na które wskazują zarządzający.

W Polsce ESG postrzegane jest głównie jako obowiązek regulacyjny, a nie szansa biznesowa, podczas gdy globalnie firmy traktują zrównoważony rozwój jako element strategii sprzedażowej i konkurencyjnej. Niższa presja ze strony klientów i partnerów biznesowych w Polsce sprawia, że ESG rzadziej przekłada się na bezpośrednie korzyści sprzedażowe, a mniejsza dojrzałość rynku zielonego finansowania sprawia, że preferencyjne kredyty, czy inwestycje związane z ESG nie są priorytetem. Taki rozdźwięk w odpowiedziach może także świadczyć o tym, że firmy w Polsce koncentrują się raczej na krótkoterminowych kosztach wdrażania ESG zamiast na długoterminowych korzyściach.

Wykres 12. Odsetek firm wskazujących **cele biznesowe, okazje sprzedażowe** w gronie trzech głównych czynników, które skłaniają je do podejmowania inicjatyw na rzecz zrównoważonego rozwoju/ESG

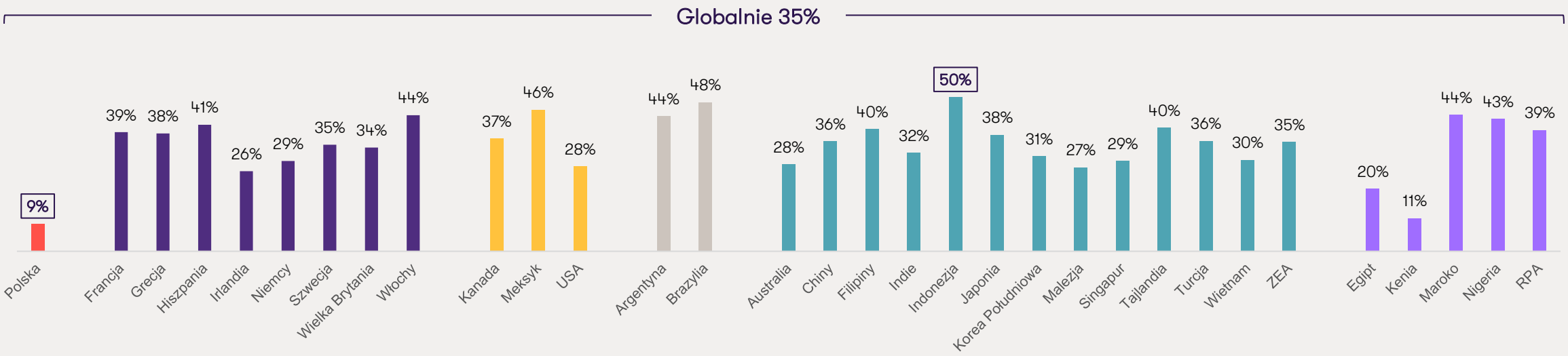

#9 Presja ze strony interesariuszy

Zarządzający w Polsce nie odczuwają presji ze strony udziałowców, właścicieli, czy inwestorów, która wpływałaby na ich decyzje w zakresie ESG. Dla firm globalnie również jest to mało istotny czynnik.

Presja inwestorów na działania z zakresu ESG w Polsce może być ograniczona, ponieważ priorytetem firm wciąż są krótkoterminowe wyniki finansowe. Także fundusze i banki nadal rzadko uwzględniają ESG w decyzjach kapitałowych, choć w tym obszarze następują zmiany. Globalnie, choć ESG zyskuje na znaczeniu, wpływ udziałowców jest bardziej widoczny w firmach notowanych na giełdach w krajach z rozwiniętymi regulacjami i silniejszą presją społeczną. W sektorze prywatnym właściciele koncentrują się na stabilności i wzroście wartości firmy, niekoniecznie na ESG. Dopóki regulacje i oczekiwania klientów nie wymuszą zmian, nacisk ze strony inwestorów nie będzie odgrywał istotnej roli.

Wykres 13. Odsetek firm wskazujących **presję ze strony interesariuszy** w gronie trzech głównych czynników, które skłaniają je do podejmowania inicjatyw na rzecz zrównoważonego rozwoju/ESG

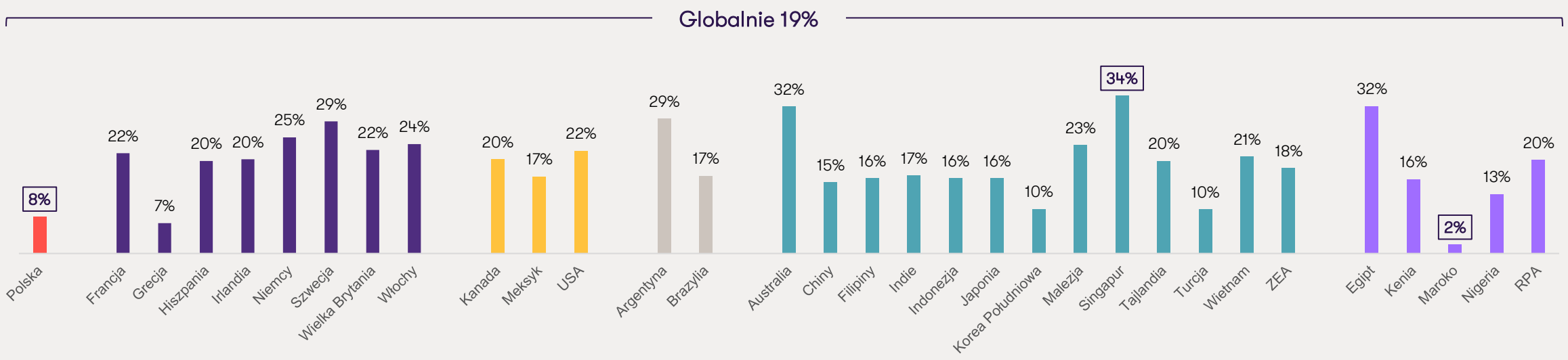

#10 Presja społeczna

Jedynie 6 na 100 dużych i średnich firm w Polsce zaznaczyło presję społeczną wśród najważniejszych czynników uzasadniających działania ESG. Na świecie takiej odpowiedzi udzielił co 5 zarządzający.

Różnica ta może wynikać z niższej świadomości społecznej i konsumenckiej w Polsce w zakresie zrównoważonego rozwoju oraz mniejszej presji ze strony interesariuszy na przedsiębiorstwa w porównaniu z rynkami globalnymi. W krajach zachodnich klienci, organizacje pozarządowe i media aktywnie wpływają na strategie firm, wymuszając większe zaangażowanie w ESG. Polskie przedsiębiorstwa częściej patrzą przez prymat kosztów niż reakcją społeczną. W krajach rozwijających się istotna może być w tym zakresie presja społeczności międzynarodowej oraz organizacji pozarządowych.

Wykres 14. Odsetek firm wskazujących **presję społeczną** w gronie trzech głównych czynników, które skłaniają je do podejmowania inicjatyw na rzecz zrównoważonego rozwoju/ESG

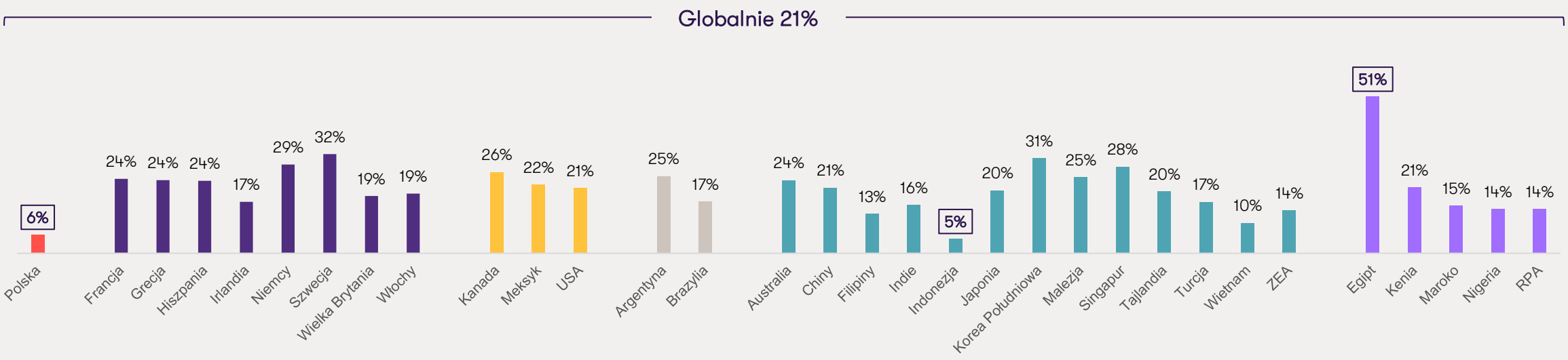

#11 Oczekiwania i inicjatywy pracowników

Czynnikiem, który w najmniejszym stopniu wpływa na zaangażowanie polskich firm w inicjatywy ESG są oczekiwania i inicjatywy pracowników. Wyraźnie odstajemy tutaj od trendów w światowym biznesie.

Mimo, że duże i średnie firmy w Polsce często w przestrzeni medialnej promują swoje marki poprzez działania pracowników w obszarach zrównoważonego rozwoju, to i tak jedynie 3% respondentów wskazuje na ten czynnik jako motywator przy podejmowaniu inicjatyw ESG. Na świecie współczynnik ten wynosi 27%. Skąd taki rozdźwięk? Być może akcje pracowników nie mają charakteru oddolnego, tylko są częścią kultury korporacyjnej danego podmiotu. Mogą także postrzegać te działania jako niewystarczające lub powierzchowne, jeśli nie mają one umocowania w strategii firmy. Tym samym organizacje nie kwalifikują inicjatyw pracowników jako istotnego elementu we wdrażaniu zasad ESG.

Wykres 15. Odsetek firm wskazujących **oczekiwania i inicjatywy pracowników** w gronie trzech głównych czynników, które skłaniają je do podejmowania inicjatyw na rzecz zrównoważonego rozwoju/ESG

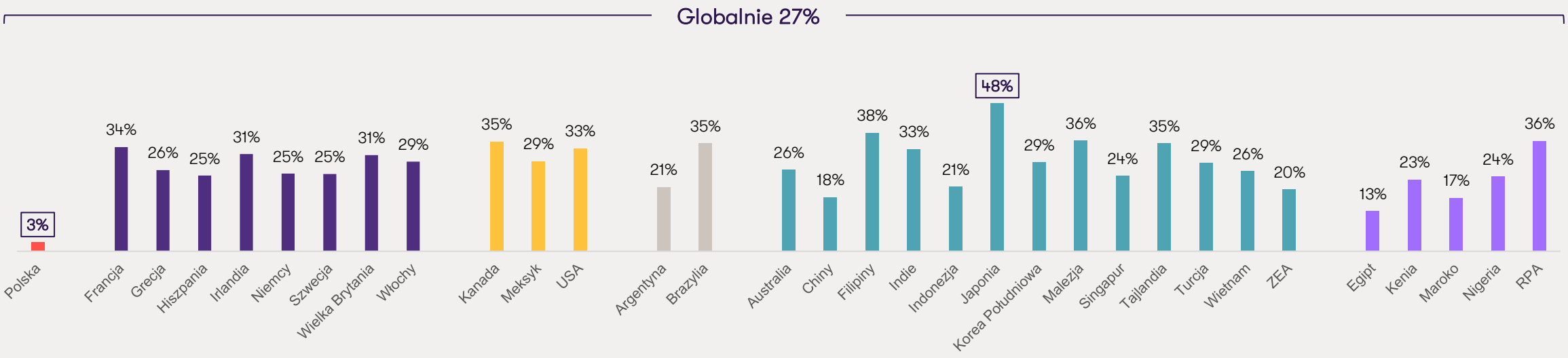

Odmienne spojrzenie polskiego biznesu

Wyniki ankiety przeprowadzonej w 31 krajach na całym świecie wskazują na odmienne rozłożenie priorytetów w polskich i globalnych firmach, jeśli chodzi o motywację do wdrażania działań ESG.

Elementem, który wyraźnie łączy przedsiębiorstwa na świecie w zakresie motywacji do podejmowania inicjatyw w obszarze zrównoważonego rozwoju, jest konkurencja rynkowa. W większości regionów jest to pierwsza albo druga przesłanka, którą wymieniają przedsiębiorcy. Widać jednak, że w pozostałych aspektach polskie firmy różnią się od światowych odpowiedników, a impulsem do działania są dla nich głównie czynniki zwiększające konkurencyjność w branży, takie jak oczekiwania klientów i dostawców czy regulacje sektorowe. Rzadko jeszcze wiążą działania ESG z długofalowym, strategicznym podejściem do marki czy biznesu. Jako istotne nie są w rodzimym biznesie postrzegane takie elementy jak oczekiwania interesariuszy wewnątrz organizacji czy presja społeczna, czym wyraźnie odstajemy od europejskich i globalnych odpowiedników.

Tabela 1. Jakie czynniki w największym stopniu skłaniają Twoją firmę do podejmowania inicjatyw na rzecz zrównoważonego rozwoju/ESG. [wielokrotny wybór, max 3 odpowiedzi]

	Wymagania klientów i dostawców	Konkurencja rynkowa	Regulacje branżowe	Regulacje krajowe lub regionalne	Dostęp do finansowania	Reputacja marki firmy	Presja polityczna	Cele biznesowe, okazje sprzedażowe	Presja udziałowców/ właścicieli/ inwestorów	Presja społeczna	Oczekiwania i inicjatywy pracowników
Polska	**33%**	**23%**	**20%**	16%	15%	12%	10%	9%	8%	6%	3%
Europa	25%	**39%**	16%	15%	31%	**35%**	23%	**33%**	20%	21%	25%
Unia Europejska	24%	**39%**	15%	14%	32%	**34%**	24%	**33%**	19%	22%	25%
Afryka	21%	**48%**	13%	11%	**45%**	**39%**	28%	31%	17%	23%	23%
Ameryka Południowa	22%	**34%**	12%	14%	30%	**46%**	24%	**46%**	23%	21%	28%
Ameryka Północna	27%	**43%**	14%	10%	33%	**46%**	16%	**37%**	20%	23%	33%
Azja i Pacyfik	32%	**48%**	16%	14%	33%	**40%**	15%	**35%**	19%	19%	29%
Globalnie	27%	**44%**	15%	13%	34%	**40%**	20%	**35%**	19%	21%	27%

Źródło: Badanie International Business Report dla Grant Thornton

O badaniu

Badanie opisane w niniejszym raporcie prowadzone na zlecenie Grant Thornton International w ramach cyklu International Business Report. Co roku realizowane jest wśród 10 tys. właścicieli lub członków zarządu średnich i dużych przedsiębiorstw na świecie. W Polsce od 2020 roku badanie prowadzone jest metodą CATI (wywiady telefoniczne) przez firmę Biostat, co roku wśród właściciel i członków zarządu 100 średnich i dużych przedsiębiorstw.

Ostatnia edycja badaniaprowadzona była w grudniu 2024 roku.

Zapraszamy do kontaktu

Beata Kozyra

Dyrektor ds. ESG
Departament Doradztwa
Grant Thornton
T +48 725 112 035
E Beata.Kozyra@pl.gt.com

Paweł Zaczyński

Biegły Rewident, Partner
Departament Audytu
Grant Thornton
M +48 691 710 407
E pawel.zaczynski@pl.gt.com

Grant Thornton

© Grant Thornton. All rights reserved. Jesteśmy firmą członkowską Grant Thornton International Ltd

Grant Thornton to jedna z wiodących organizacji audytorsko-doradczych na świecie. W Polsce działamy od 1993 roku.
Zatrudniamy zespół ponad 1000 osób, posiadamy 7 biur w kluczowych aglomeracjach, a rocznie obsługujemy ponad 2,4 tys. Klientów.
Na świecie jesteśmy obecni w 147 krajach i zatrudniamy ponad 68 tys. pracowników, a historia firmy sięga 1904 roku.